

Istnieje
od 1965

FORUM

NASTĘPNE
8
KWIETNIA
PIĄTEK
WYDANIE

N A J C I E K A W S Z E H I S T O R I E Ś W I A T A

nr 7 (25.03–7.04.2022)

Cena 10,99 zł (w tym 8% VAT)

Strateg czy szaleniec?

PUTIN NA SCIEŻCE BEZ ODWROTU

ISSN 0015-8402
0.7
9 770015 840205

nr 7 (27.03-04.04.2022) N r i n k e s t i 353207 P I ISSN 0015-8402
USA: 4,6 USD, Srebra Euro 2,9 euro, Wielka Brytania 2,5 GBP

GRA CHIŃCZYKA
Figury i pionki Xi

Z KUBY POD RYNNĘ
Diabelski plan migracyjny

ATOMOWE ŚMIECI
Żeby nikt nie widział...

AKSAMITNA REWOLUCJA
Moda w czasach zarazy

KEITH RICHARDS
Trzeźwo o Rolling Stonesach

BABA DO WOZU
Saudyjki pracujące

TU TAMA, TAM TAMA...
Himalaje grożą powodzią

KLĄTWA MAGNETYZERA
Taka cicha apokalipsa

STATEK FILOZOFÓW
Płynęli pod prąd

POSZERZAMY HORYZONTY

MEDYCYNA • PSYCHOLOGIA • EKOLOGIA
HISTORIA • NOWE TECHNOLOGIE

Kwietniowy numer „Wiedzy i Życia” już w kioskach!

Prenumerata papierowa: sklep.polityka.pl/wiz

Prenumerata cyfrowa: projektpulsar.pl

Władza tylko patrzy
Niestety, nie milczy

12

6 FOKUS

ECHA POLSKIE

12 Uchodźcy z Ukrainy.
Domy zamiast obozów

WYDARZENIA

14 Błędy Putina.
Wielka strategia małego stratega

18 Podziemny Kijów.
Raport z oblężonego miasta

Galeria wstydu
Agresorów
nie obsługujemy

22

20 Ucieczka do emiratów.
Ciepły klimat dla oligarchów

22 Moskwa nie wierzy oczom.
Metropolia odcięta od świata

24 Swiatłana Aleksijewicz.
Co zrobi Białoruś?

26 Yuval Noah Harari.
Prawo dżungli wraca do Europy

30 James Stavridis.
Na co nam NATO

32 Plusy ujemne konfliktu.
Zachód solidarny, Tajwan uratowany

34 Sztuka narracji.
Prawda ważniejsza od faktów

36 Broń biologiczna.
Laboratorium propagandy

O TYM MÓWI ŚWIAT

38 Cichy wspólnik.
Dyplomacja Xi Jinpinga

42 Chino-Latino.
Państwo Środka w Ameryce Środkowej

44 Dyktatorzy, łączcie się!
Bratnia pomoc Nikaragui dla Kuby

46 Atomowa Finlandia.
Odpady schowane na sto tysięcy lat

26

→ **Mówimy „wojna”**
Myślimy...

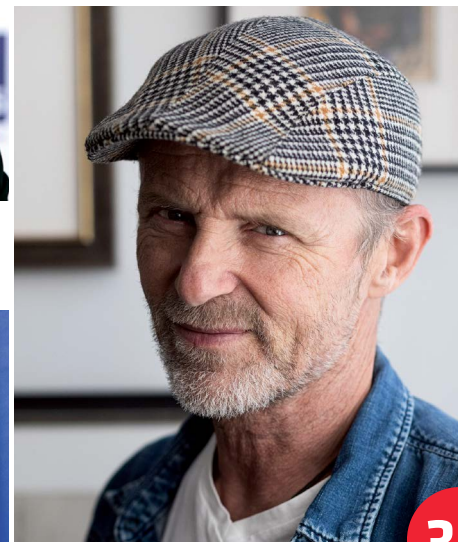
32

→ **Iwan Krastew**
Wspomnienia z Kremla

24

→ **Nie śpię...**
... odkąd strzelają

34

→ **Jo Nesbø**
Artyści do boju!

38

→ **A prezenty?**
Každy weźmie, co jego

Żadna zaraza
Po prostu Zara

50

PROFILE

48 O nich się mówi:

Gérard Depardieu
Yvan Colonna
Ketanji Brown Jackson
Natalie Portman
Serdar Berdimuhamedow

LUDZIE

50 Marta Ortega Pérez.
Świat mody ma nową królową

54 Keith Richards.
„Satisfaction”
z abstynencji

56 Widad Abdallah.
Pierwsza taksówkarka
w Rijadzie

54

56

► **Emerytura?**

Nie, zielona trawka!

► **Kurs na równość**

Macho wysiadka

► **Będzie się łało**

Ciepło, gorąco, mokro

58

REPORTAŻ

58 Łzy Himalajów.
Lodowce spłyną na Nepal

62 Ostra jazda przez Boliwię.
O czym śpiewają
przemysłowcy

► **Kwitną lotosy**
A handel
i gastronomia?

64

64 Połowanie na plecaki.
Tajniki tajskiej turystyki

FOTOSTORY

66 Wolność za pieniądze. Teheran
handluje ludźmi z Londynem

OBYCZAJE

68 Koszmar chłopców.
Kompleks małego... bicepsa

70 Choryy uzdrowiciel. Grał na zwłoki

KOMPAS

72 Po nich choćby potop.
Polscy szpiedzy w Sztokholmie

HISTORIA

76 Splawieni uczeni.
Kogo się bali bolszewicy?

76

► **Nikołaj Bierdiajew**
Od Marksa do Boga

72

► **Najstarszy
skansen**
Wiejski
szwedzki
bufet

O tych krajach piszemy: **ARABIA SAUDYJSKA** (s. 56) **BIALORUS** (s. 24) **BOLIWIA** (s. 62) **BULGARIA** (s. 32) **CHINY** (s. 30, 32, 38, 42) **FINLANDIA** (s. 46) **FRANCJA** (s. 22, 70) **HISZPANIA** (s. 50) **KUBA** (s. 44) **NEPAL** (s. 58) **NIEMCY** (s. 22, 26, 32, 38) **NIKARAGUA** (s. 42, 44) **NORWEGIA** (s. 34) **POLSKA** (s. 12, 30, 32, 72) **ROSJA** (s. 14, 18, 20, 22, 24, 26, 30, 32, 34, 36, 38, 76) **SALWADOR** (s. 42) **SZWECJA** (s. 72) **TAJLANDIA** (s. 64) **UKRAINA** (s. 12, 14, 18, 24, 26, 30, 32, 34, 36, 38) **USA** (s. 30, 32, 34, 36, 38, 42, 44, 68) **ZEA** (s. 20)

Inteligentne formy życia, łączcie się!

portal popularnonaukowy

PROJEKTPULSAR.PL

Stop wojnie!

109 pustych wózków ustawionych 18 marca br. w ramach protestu na placu przed budynkiem rady miejskiej Lwowa miało symbolizować oficjalną liczbę dziecięcych ofiar rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Niestety, od tego czasu statystyka wzrosła. Ponadto Kijów oskarża Moskwę o „przeniesienie siłą” kilku tysięcy dzieci z Doniecka i Ługańska na terytorium Federacji Rosyjskiej.

PHOTO: EAST NEWS

Potężna eksplozja

Mieszkańcy oglądają zniszczenia po nocnym ostrzale centrum handlowego w Kijowie. W ataku zginęło co najmniej osiem osób – podaje agencja Reutera. Gigantyczna eksplozja, po której nastąpiła seria mniejszych wybuchów, zniszczyła okoliczne budynki, a samochody w promieniu kilkuset metrów zmieniły się w spaloną płątaninę poskręcane metalu. Strona rosyjska twierdzi, że centrum handlowe było wykorzystywane do celów wojskowych.

Cel: Kijów

Ukraińscy żołnierze na punkcie kontrolnym w Kijowie. W chwili wysyłania tego numeru FORUM do drukarni główne walki wciąż toczyły się na peryferiach stolicy. Strona ukraińska poinformowała o odbiciu części terenów na północny zachód od miasta, ale także o utracie terytoriów po wschodniej stronie, gdzie walki trwają praktycznie od samego początku inwazji.